

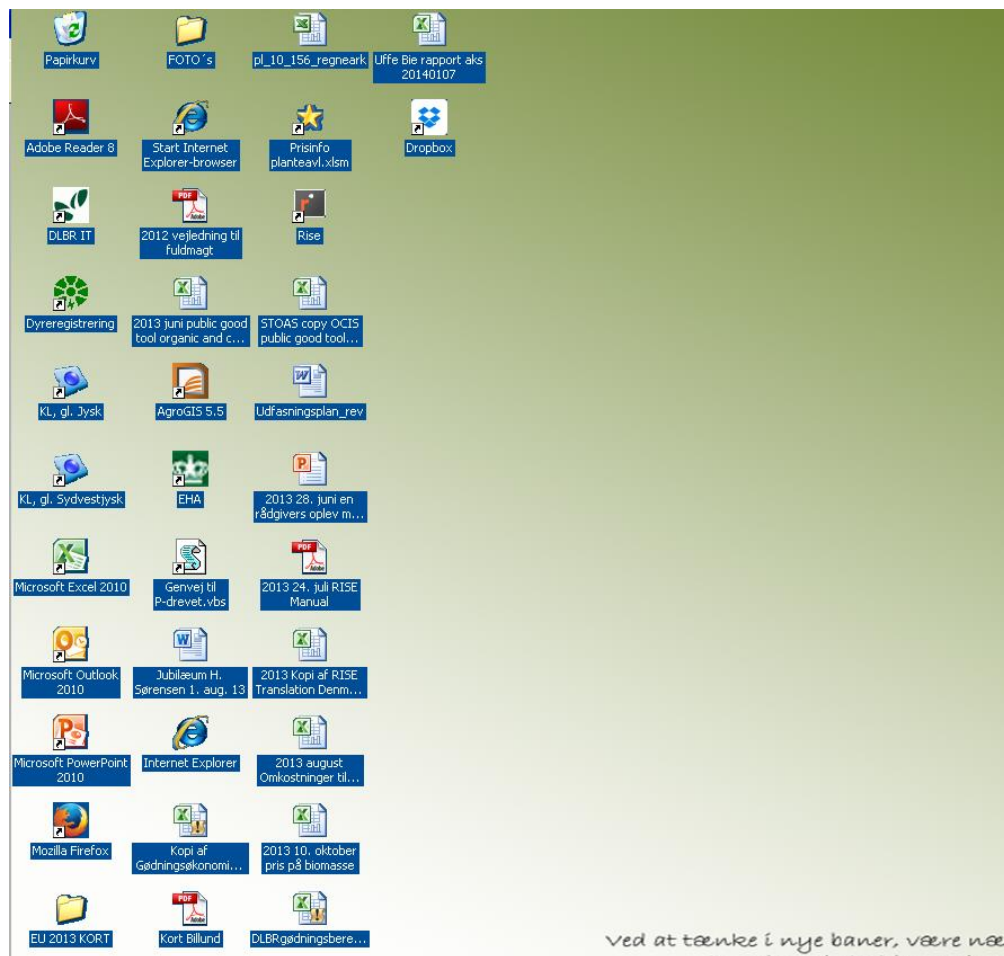
En rådgivers erfaringer med RISE

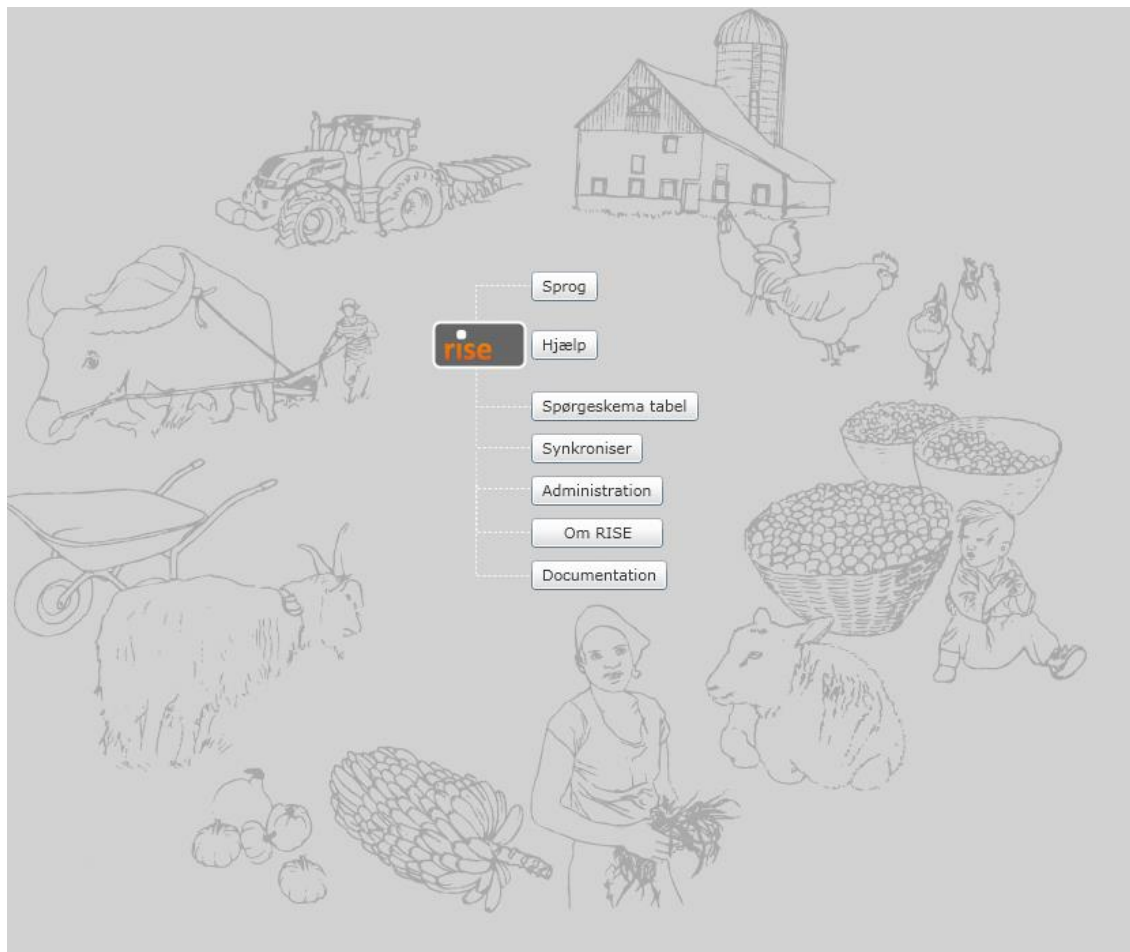
2013

Råd til gode oplevelser...

- Bæredygtighed.....b(l)æredygtighed?
- Er der et værktøj, der kan måle bæredygtighed ? Findes et program....
- og hvis ja: Flytter det så noget i sidste ende? = bliver landmanden mere bæredygtig
- jeg giver jer et svar

- Bæredygtighedstest.. hvilke temaer
- miljø...(naturligvis)
- sociale
 - Arbejdstimer, løn. Arbejdsvilkår. Livskvalitet
- økonomiske
 - Finansiell/likviditets analyse. Husstandens udgift

- opbygning af spørgeskema i RISE

- ▲ ✓ B Spørgsmål ved bedriftbesøg

- ▷ ✓ 20 Husdyr

- ▷ ✓ 30 Arealanvendelse

- ✓ 40 Vandforbrug

- ▷ ✓ 50 Næringsstoffer

- ✓ 60 Affald

- ▷ ✓ 70 Energiforbrug

- ▷ ✓ 80 Arbejdsstyrke

- ▷ ✓ 90 Bedriftsledelse

- ▷ ✓ 100 Økonomisk situation

- ✓ 200 Yderligere projekt spørgsmål

- ✓ C Kommentarer

• RISE-strukturen i detaljer

- ▲ ✓ B Spørgsmål ved bedriftbesøg
 - ▷ ✓ 20 Husdyr
 - ▲ ✓ 30 Arealanvendelse
 - ▲ ✓ 30.1 Opdyrket land
 - ✓ 30.1.1 Vælg afgrøder
 - ✓ 30.1.2 Udbytte og kvalitet
 - ▲ ✓ 30.1.3 Humus (organisk stof)
 - ✓ 30.1.3.1 Vårbyg
 - ✓ 30.1.3.1 Eng i rotation, 4 slæt / år
 - ✓ 30.1.3.1 Mixture of barley and peas (for silage)
 - ✓ 30.1.3.1 Vintertriticale
 - ✓ 30.1.3.1 Vårbyg
 - ✓ 30.1.3.1 Vinterhvede
 - ✓ 30.1.3.1 Vårhvede
 - ✓ 30.1.3.1 Vårhavre
 - ✓ 30.1.4 Produktionssystemer
 - ▷ ✓ 30.1.5 Jordbundsforringelse
 - ✓ 30.1.6 Jordbundsanalyser og næringsstoffer
 - ✓ 30.1.7 Jord reaktion
 - ✓ 30.1.8 Jordforurening
 - ▲ ✓ 30.2 Landbrugsareal
 - ✓ 30.2.1 Plantebeskyttelse
 - ▲ ✓ 30.2.2 Biodiversitet
 - ✓ 30.2.2.1 Agerjord
 - ✓ 30.2.2.2 Græsarealer
 - ✓ 30.2.2.3 Permanente afgrøder og skov
- ✓ 40 Vandforbrug

- eksempel på ? til landmanden

Aalborg oktober 2013, Scenario of version 1 juli 2013

20.1.3 Staldforhold

20.1.3.1 Hvor mange kriterier for staldforhold
tilpasset denne husdyrkategori er ikke opfyldt?

Fjerkræ:
Æglæggende og
avlshøner,

Alle kriterier ▼

20.1.3.2 Er belægningsgraden for høj?

Nej ▼

20.1.3.3 Er der tilstrækkeligt med rene og funktionelle
vandtrug?

Mængde og r ▼

20.1.3.4 Er der beskyttelse mod varme (sol) og
kulde?

Skygge / mu ▼

20.1.3.5 Er dyrenes omkringliggende område godt
belyst?

Dyrene er på ▼

20.1.3.6 Hvordan er luftkvaliteten i stalden?

I løbet af dag ▼

20.1.3.7 Er dyrene fri for akustisk stress?

Ingen mekan ▼

• eksempel på ? om biodiversitet

Aalborg oktober 2013, Scenario of version 1 juli 2013

30.2.2.1 Deltager bedriften i programmer, mærkater, certificeringsordninger, der eksplicit fremmer biodiversiteten?

30.2.2.2 Holdes der bier på bedriften?

☒ Ja ☐ Nej ☐ Endnu ikke besvaret

30.2.2.3 Hvor mange traditionelle eller truede plantesorter dyrkes (for landbrugsproduktion)?

30.2.2.4 Andel af områder med en høj miljømæssig kvalitet på landbrugsareal

%

30.2.2.5 Andel af landbrugsareal i nærheden af økologiske elementer

%

30.2.2.6 Udvikling af landskabselementer på landbrugsareal fra et økologisk synspunkt.

30.2.2.7 Skal landbrugsmæssigt uanvendelige områder (stuehus, bygninger, veje) tages med i betragtning i vurderingen af bedriftens miljøprioriteringer?

☒ Ja ☐ Nej

30.2.2.8 Andel af disse områder (stuehus, bygninger, veje) med høj miljømæssig kvalitet?

%

30.2.2.9 Skal landbrugsmæssigt ikke anvendelige områder (åbent vand, grusgrave, klipper, naturreservater) tages med i betragtning i evalueringen af bedriftens miljøprioriteringer?

- valg af afgrøder... eksempel

30.1.1 Vælg afgrøder

30.1.1.1 Vælg type

Dyrkbar: Eng: Kl.græs, omdrift, 4 slæt pr. år
Dyrkbar: Korn / rod / bælplanter: Vinterrug
Dyrkbar: Korn / rod / bælplanter: Vårhavre
Dyrkbar: Korn / rod / bælplanter: Majsensilage
Dyrkbar: Korn / rod / bælplanter: Ærteprotein
Dyrkbar: Korn / rod / bælplanter: Grønkorn, vinterrug / Vinterrye, greencut
Dyrkbar: Korn / rod / bælplanter: Cebada forrajera (planta entera verde) / Gerste, Grünschnitt g
Græs: Græsningsarealer: Permanente græsningsarealer, 5 afgræsninger / år
Græs: Eng: Intensivt udnyttede græsningsarealer (50% bælplanter)

- Bæredygtighedstest.. hvilke temaer
- miljø...(naturligvis)
- sociale
 - Arbejdstimer, løn. Arbejdsvilkår. Livskvalitet
- økonomiske
 - Finansiell/likviditets analyse. Husstandens udgift

- eksempel på ? om livskvalitet

- ▲ ✓ 80.3.1 Jens

- ✓ 80.3.1.1 Retfærdighed og motivation

- ▲ ✓ 80.3.1.2 Vurdering af betydning

- ✓ 80.3.1.2.1 Arbejde og uddannelse

- ✓ 80.3.1.2.2 Økonomisk situation

- ✓ 80.3.1.2.3 Sociale relationer

- ✓ 80.3.1.2.4 Personlig frihed og værdier

- ✓ 80.3.1.2.5 Sundhed

- ✓ 80.3.1.2.6 Andre områder (valgfri)

- ▲ ✓ 80.3.1.3 Måling af tilfredshed

- ✓ 80.3.1.3.1 Arbejde og uddannelse

- ✓ 80.3.1.3.2 Financiel situation

- ✓ 80.3.1.3.3 Sociale relationer

- ✓ 80.3.1.3.4 Personlig frihed og værdier

- ✓ 80.3.1.3.5 Sundhed

- ✓ 80.3.1.3.6 Andre områder

- Bæredygtighedstest.. hvilke temaer
- miljø...(naturligvis)
- sociale
 - Arbejdstimer, løn. Arbejdsvilkår. Livskvalitet
- økonomiske
 - Finansiell/likviditets analyse. Husstandens udgift

• eksempel på ? om økonomisk situation

10.5 Online adgangskontrol til undersøgelse

✓ B Spørgsmål ved bedriftbesøg

▷ ✓ 20 Husdyr

▷ ✓ 30 Arealanvendelse

✓ 40 Vandforbrug

▷ ✓ 50 Næringsstoffer

✓ 60 Affald

▷ ✓ 70 Energiforbrug

▷ ✓ 80 Arbejdsstyrke

▷ ✓ 90 Bedriftsledelse

▲ ✓ 100 Økonomisk situation

▲ ✓ 100.1 Finansiell analyse bedrift

✓ 100.1.1 Vælg regnskabsår

▲ ✓ 100.1.2 År 2012

▲ ✓ 100.1.2.1 Bedriftsaktiviteter

▷ ✓ 100.1.2.1.1 Produktion af øko-æg

✓ 100.1.2.2 Yderligere aktiviteter

✓ 100.1.2.3 Personaleomkostninger

✓ 100.1.2.4 Strukturelle omkostninger

✓ 100.1.2.5 Investeringer

✓ 100.1.2.6 Likviditet

✓ 100.1.2.7 Tredjeparts kapital

100.1.2.2 Yderligere aktiviteter (2012)

Indtægter minus udgifter til disse aktiviteter

100.1.2.2.1 Indtægter fra direkte betalinger eller anden statsstøtte

461.705,00 DKK

100.1.2.2.2 Vil bedriftens infrastruktur opfylde statens krav til direkte betalinger og støtte i fremtiden?

Ja, al infrastrukturen er i god stand

100.1.2.2.3 I hvilken retning skønnes omfanget af statsstøtte at udvikle sig i de kommende år?

Stigende

100.1.2.2.4 Hvor mange kilder til økonomisk støtte har bedriften?

To

100.1.2.2.5 Indtægter fra bedrift-relaterede bi-aktiviteter (minus netto direkte udgifter)

274.155,00 DKK

100.1.2.2.6 Er den nødvendige infrastruktur til bedrift-relaterede indtægter i god stand?

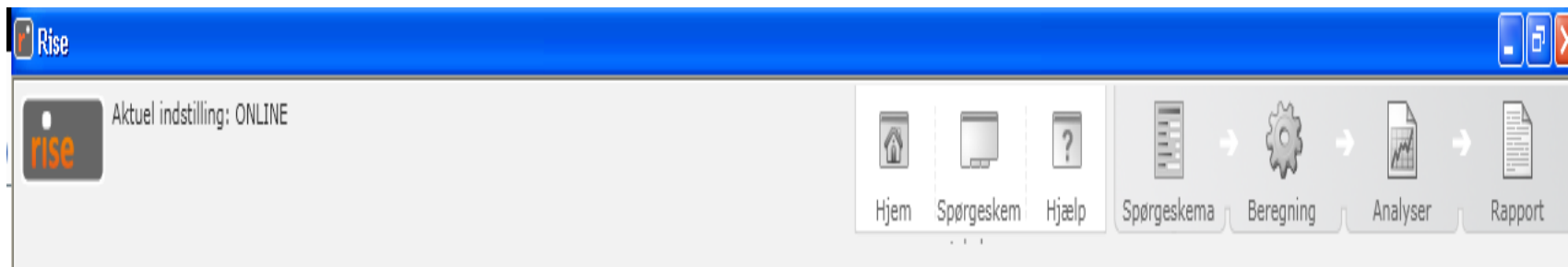
Ja, med enkelte undtagelser

100.1.2.2.7 Anslå udviklingen af bedrift-relateret indkomst:

Faldende

100.1.2.2.8 Hvor mange kunder eller klienter er der for bedrift-relaterede aktiviteter?

En

spørgeskema -> beregning -> analyser -> rapport..
det er ret enkelt på papiret

- analyser: Hvad kan vi se?

3 Indikator oversigt

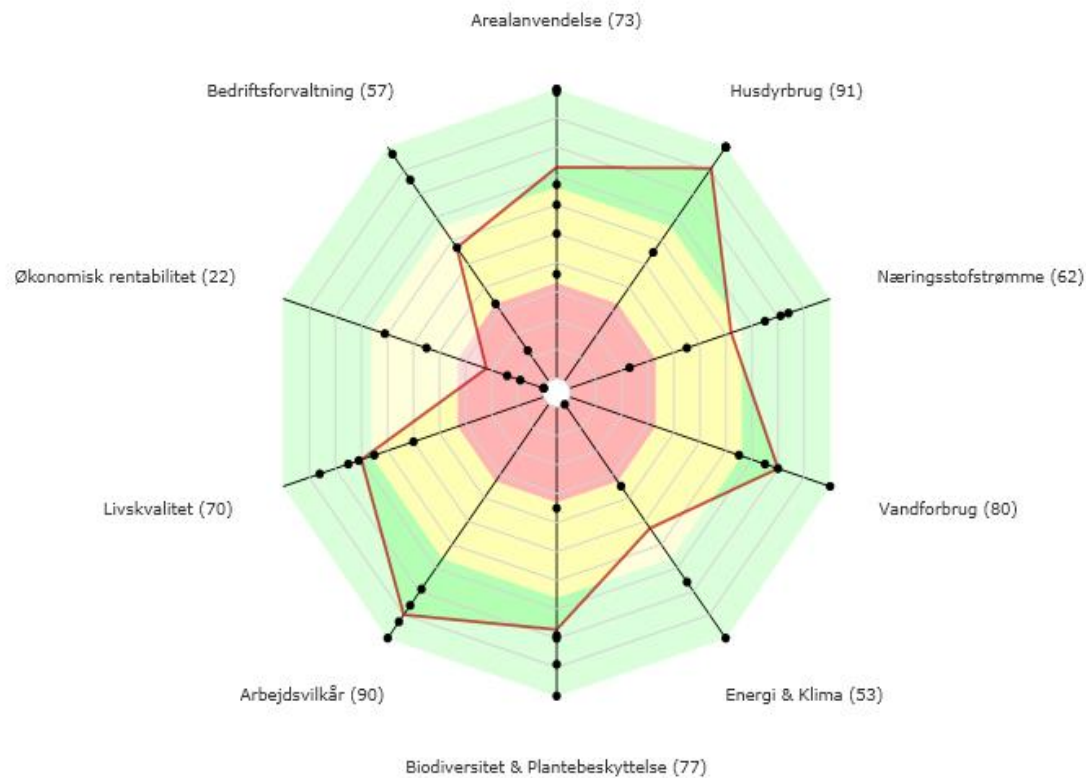
▼ Skjul/Vis alle

▶	1	Arealanvendelse	73 Point	i
▶	2	Husdyrbrug	91 Point	i
▲	3	Næringsstofstrømme	59 Point	i
	3.1	Kvælstofbalance	69 Point	i
	3.2	Fosforbalance	81 Point	i
	3.3	N og P selvforsyning	23 Point	i
	3.4	Ammoniakfordampning	75 Point	i
	3.5	Affaldshåndtering	45 Point	i
▶	4	Vandforbrug	80 Point	i
▶	5	Energi & Klima	53 Point	i
▶	6	Biodiversitet & Plantebeskyttelse	77 Point	i
▶	7	Arbejdsvilkår	84 Point	i
▶	8	Livskvalitet	70 Point	i
▶	9	Økonomisk rentabilitet	31 Point	i
▶	10	Bedriftsforvaltning	57 Point	i

- beregninger - detaljer

Detaljer						
Tekst	Enhed	Værdi	Værdi	Værdi	Værdi	Værdi
N og P selvforsyning	Point	23				
N-selvforsyning: Husdyrbrug og Planteproduktion	Point		26			
N-selvforsyning: Planteproduktion	%			51.2		
N-selvforsyning: Planteproduktion	kg				9,504.0	
N-behov: Planteproduktion	kg					18,577.1
N-forsyning: kunstgødning	kg					0.0
N-forsyning: Importerede organiske gødninger	kg					9,072.7
N-behov: Planteproduktion	kg				18,577.1	
Landbrugsareal (AA) i ha	ha				145.8	
N-selvforsyning: Husdyrbrug	%			0.0		
N-selvforsyning: Husdyrbrug	kg				-1,782.2	
N-behov husdyr	kg				12,540.0	
Detaljerede resultater af hver husdyrkategori kan findes under punktet "Husdyrbrug".						
P-selvforsyning: Husdyrbrug og Planteproduktion	Point		20			
P-selvforsyning: Planteproduktion	%			39.7		
P-selvforsyning: Planteproduktion	kg				1,516.0	
P-behov: Planteproduktion	kg					3,815.7
P-forsyning: kunstgødning	kg					0.0
P-forsyning: Importerede organiske gødninger	kg					2,300.0
P-behov: Planteproduktion	kg				3,815.7	
Landbrugsareal (AA) i ha	ha				145.8	
P-selvforsyning: Husdyrbrug	%			0.0		
P-selvforsyning: Husdyrbrug	kg				-6.0	
P-behov: Husdyrbrug	kg				2,808.0	

Bæredygtighedspolygon

- RISE som værktøj ...
 - teknisk brug: ingen eller kun små problemer. Faktisk rigtig godt.
 - antallet af spørgsmål: Er et problem
 - forståelse af spørgsmålene: kan være forskellig fra person til person/region til region
 - interviewer skal være erfaren og hjemme i faget

- RISE som værktøj (fortsat)
 - interviewer: skal være fokuseret og kontrollere interviewet
 - Rapport: Fantastisk. Spider-nettet er virkelig godt. Landmanden forstår det umiddelbart

- RISE... hvordan bruges det på bedriftsbesøget
 - interviewet skal være forberedt. Stil nogle spørgsmål før besøget. Besvar på forhånd de spørgsmål, hvor du allerede har svarene (mp, gp, sædskifte, jordbundstal, besætning, årsrapport, you name it).
 - 2 (max. 3 timer). Tager let 4 timer

- Bæredygtighed.....**b(l)æredygtighed?**
- Er der et værktøj, der kan måle bæredygtighed ? Findes et program....
- **svar: JA**
- **og hvis ja: Flytter det så noget i sidste ende? = bliver landmanden mere bæredygtig**
- jeg giver jer et svar

- RISE. Perspektiver for brugen
 - kan bruges som facilitator i banken
 - kan bidrage til at opfylde forbrugernes forventninger om implicit bæredygtighed
 - aller vigtigst
 - første trin mod bæredygtighed (er et værktøj).
 - derfor følg op i markplan / foderplan
 - inddrag din kollegaer (orientering/indsalg)

- RISE som en "cash cow"?
 - Nix !
 - men... 10 t pr. bedrift= 8-10.000 kr, fornuftig indtjening for en rådgiver
 - og indsalg af kolleger / mersalg
 - bæredygtighedstest... fremtidig efterspørgsel fra myndigheder??... fra forbrugere??
 - sørg for omtale "hele tiden". Bæredygtighed må ikke tørre ud

- gengivelse af landmandens oplevelser
 - aha-oplevelse. Nye måder at betragte på og tænke i. Nye afvejninger.
 - gerne: hvad er der i det tiltag for mig - pengemæssigt!
 - opfatter testen som et første skridt (det skal vi bakke op!)
 - image-pleje dog også

- måske behøver vi i DK en diskussion for at kvalificere begrebet og øge egen og landmandens indsigt og forståelsen for sammenhængene.
- alene den proces vil flytte og holde økologerne i front